

خان نشین های قره داغ

www.ketab.ir

مؤلف:

فرزین قهرمانی فرد

سرشناسه	: قهرمانی فرد، فرزین، ۱۳۶۳
عنوان و نام پدیدآور	: خان نشین های قره داغ / فرزین قهرمانی فرد.
مشخصات نشر	: اهر: شمیسا، ۱۳۹۸
مشخصات ظاهری	: ۱۹۲ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۹-۳۷-۸ ریال ۲۵۰۰۰۰
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: ارسباران
موضوع	: Arasbaran (Iran)
موضوع	: گردشگری — ایران — ارسباران
موضوع	: Tourism -- Iran -- Arasbaran
موضوع	: ارسباران — تاریخ
موضوع	: Arasbaran(Iran) -- History
موضوع	: ارسباران — سیر و سیاحت
موضوع	: Arasbaran (Iran) -- Description and travel
رده بندی کنگره	: ۹۲۰۳ SR
رده بندی دیویی	: ۹۲۲۳/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۹۴۸۱۶۳

انتشارات شمیسا — ۰۹۱۴۹۲۶۶۱۱۸

نام کتاب: خان نشین های قره داغ

مؤلف: فرزین قهرمانی فرد.

ویراستار: اسداله قهرمانی فرد.

ناشر: انتشارات شمیسا.

تاریخ و محل نشر: چاپ اول، ۹۸

قطع و صفحه: وزیری، ۱۹۲ صفحه.

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه.

چاپ و صحافی: امین

آدرس اینترنتی: www.shamisabook.ir

پست الکترونیکی: shamsa1394@gmail.com

تلفن سفارشات: ۰۹۱۴۹۹۵۲۶۳۱-۰۹۱۴۹۲۶۶۱۱۸

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۴۵۹-۳۷-۸

قیمت: ۲۵۰۰۰ تومان

کلیه حقوق این اثر برای مؤلف محفوظ می باشد.

فهرست مطالب

۲۴	آشنایی با جغرافیای منطقه قره داغ
۲۴	موقعیت و حدود
۲۵	آب و هوا
۲۵	اقلیم
۲۵	بادها
۲۶	ارتفاعات قره داغ
۲۷	کوه ها
۲۸	رودها
۲۹	اقتصاد
۲۹	صنایع عمده
۲۹	محیط زیست قره داغ
۲۹	زبان قره داغ
۳۰	مذهب قره داغ
۳۱	فصل دوم
۳۱	خان نشین های قره داغ
۳۲	حکومت گادوسیان
۳۲	گادوسیان در دوره مادها و هخامنشیان
۳۳	داناتام
۳۵	حکمرانی سرخ علمان (با خرمدینان)
۳۵	شهرک
۳۷	فرمانروایی بابک و اوج قدرت سرخ علمان

- طوفان در نواسر ۳۸
- جنگ نواسر ۲۰۷ هجری ۳۹
- جنگ سیخجا ۲۱۴ ه. ق ۳۹
- جنگ خرمنلار پاییز ۲۲۰ ه. ق ۳۹
- جنگ نوه سر ۲۲۱ ه. ق ۴۰
- جنگ دره یورد (۲۲۱ ه. ق) در قلب نواسر ۴۰
- حکومت اتابکان آذربایجان ۴۴
- فرمانروایی چوپانیان ۴۷
- رشادت در جنگ مرجع الودج ۲ / ربيع الاول ۶۹۹ هجری ۴۸
- جنگ مرجع الصفر ۲ رمضان ۷۰۱ هجری ۴۹
- حمایت از به سلطنت رسیدن سلطان ایبک (۷۰۳ تا ۷۱۶) ۴۹
- شجاعت در فتح گیلان ۷۰۶ هجری ۴۹
- سرکوب شورش روم توسط امیرچوپان ۵۰
- نصب دوباره خواجه رشید الدین به وزارت کشور ۵۱
- سرکوب انقلاب های اوایل سلطنت ابوسعید توسط امیرچوپان ۵۱
- سلطان ابوسعید (۷۱۶ تا ۷۳۶) ۵۲
- اختلاف امیرچوپان با امرای کشور و جنگ میانج ۷۱۹ هجری ۵۲
- شورش تیمور تاش پسر امیرچوپان در محرم ۷۲۰ هجری ۵۲
- کشته شدن امیرچوپان در سال ۷۲۹ هجری ۵۲
- امیر شیخ حسن کوچک چوپانی ۵۴
- جنگ آلاتاخ ۲۰ ذی الحجه سال ۷۳۸ هجری ۵۴
- جنگ جفاتو ۲۹ ذی الحجه ۷۴۰ هجری ۵۴
- قتل امیرحسن چوپانی در ۲۷ رجب ۷۴۴ هجری ۵۵
- ملک اشرف (۷۴۴ - ۷۵۹) هجری ۵۵

۵۶	حکومت قره داغ (فرمانروایی کاظم خان)
۵۶	جنگ مراغه
۵۶	مقابله با آزاد افغان حاکم شمال غرب ایران
۵۷	جنگ ارومیه
۵۷	دستگیری امیراصلان خان قرخلوی افشار و ساریخان
۵۸	مصطفیخان قراجه‌داغی
۵۸	جنگهای گرجستان
۵۸	نجفقلی خان قره داغ
۵۹	جعفرقلی خان
۵۹	حکومت چلبیانلوها
۶۰	باقرخان
۶۰	رحیم خان چلبیانلو (سردار شهید راه وطن و دیر)
۶۱	اوایل کار رحیم خان
۶۱	سرکوب شیخ عبدالله کرد ۱۲۷۹ق و مانع جدایی کردستان
۶۲	حکومت ساوج بولاغ
۶۲	تلگراف تشکر آمیز میرزا حسن خان سپه سالار به رحیم خان
۶۲	ریاست سواران آذربایجان ۱۳۰۰ق
۶۲	سرکوب اغتشاشات قوجه بیگلو، آلازلو همدستان شاهسونها ۱۳۱۵ق
۶۳	درگیری با ستارخان در زندان اردبیل
۶۳	رحیم خان و تثبیت سلطنت محمدعلی شاه
۶۳	زمینه های اختلاف رحیم خان با انجمن غیبی و به ظاهر مشروطه
۶۴	توطئه دشمنان و تظاهرات تهران علیه ایل چلبیانلو ۱۳۲۵ ق
۶۵	تلگراف وزیر داخله به حکمران کل آذربایجان در خصوص دستگیری بیوک خان
۶۵	ورود رحیم خان به تبریز و استقبال انجمن و والی از وی

- ۶۶..... تلگراف رحیم خان از اهر به تبریز و انجمن و والی آذربایجان ۱۳۲۶ ق:
- ۶۶..... دعوت علما و سادت رحیم و محمد علی شاه از رحیم خان جهت سرکوب شورشیان تبریز
- ۶۶..... مهمترین دلیل حمله رحیم خان به تبریز
- ۶۷..... جنگ صاحب دیوان
- ۶۷..... جنگ باغ شمال
- ۶۷..... قطع راههای ارتباطی تبریز توسط رحیم خان
- ۶۸..... قطع خط تلگراف هند-اروپا و مقابله با انگلستان
- ۶۸..... جنگ الوار و شکست سخت سنارخان ۱۳۲۷ ق
- ۶۹..... اقدامات رحیم خان تأسیس مدرسه نشین قره داغ در سال ۱۳۲۷ ق
- ۶۹..... علت مخالفت با مشروطه برای رحیم خان و قره داغیان همراه
- ۷۰..... عهدنامه نواسر
- ۷۰..... ورود سنارخان به اردبیل ۱۳۲۷ ق
- ۷۱..... تلگراف به محمد علی شاه ۱۳۲۷ ق
- ۷۱..... هدف از حمله به اردبیل توسط ایلات خمسه
- ۷۲..... علت روی گردانی شاهسونها و کدخدایان اردبیل از سنارخان
- ۷۲..... فتح اردبیل و شکست و فرار سنارخان ۱۳۲۷
- ۷۳..... تلاش های مجلس و دولت علیه خان نشین قره داغ
- ۷۳..... شکست مخبرالسلطنه والی آذربایجان و باقر خان
- ۷۴..... رویارویی حسرتان و تهران
- ۷۴..... دسته بندی های داخلی
- ۷۴..... از دسته بندیها تا جنگ میدانی
- ۷۵..... جنگ اول سراب و عقب نشینی دولتیان
- ۷۵..... جنگ دوم (جنگ الان براغوش)
- ۷۵..... جنگ سوم (جنگ مینق) و فرار باقر خان

- ۷۶ جنگ چهارم (جنگ اهر) و زخمی شدن بیرم خان فرمانده دولتیان
- ۷۶ جنگ پنجم (جنگ پسته پیگ)
- ۷۶ جنگ ون آباد:
- ۷۷ علت شکست رحیم خان
- ۷۸ پایان کار رحیم خان
- ۷۸ علت کلی شکست رحیم خان
- ۷۹ بیوک خان
- ۷۹ جنگ تخمدا ۳۲۵ ق
- ۸۰ حمله بیوک خان به تبریز
- ۸۰ تحرکات مجلس شورای ملی علیه پادشاه ۱۳۲۵ ق
- ۸۰ تلگراف وزیر داخله به ایالت آذربایجان برای جلوگیری از بیوکخان
- ۸۰ انتصاب کریمخان رشید الدوله به ریاست ایل پاشایا و
- ۸۱ جنگ خیابان ۱۳۲۶ ق
- ۸۱ مأموریت به جهت اتحاد با شاهسونها ۱۳۲۷ ق
- ۸۱ علت شکست قره داغ
- ۸۲ بیوک بعد از پدر
- ۸۲ غارت ازومدل در سال ۱۳۲۰ ق
- ۸۲ کمک به مسلمانان ارومیه در سال ۱۳۲۷ ق
- ۸۳ مقابله با وثوق الدوله رئیس الوزرا ۱۳۳۸ ق
- ۸۳ جنگ نهار و شکست امیر ارشد ۱۳۳۹ ق
- ۸۳ جنگ نوجه ده
- ۸۳ خلع سلاح سربازان امیر ارشد و گرفتن غنایم ۱۰۰ راس اسب ۱۲۹۹ ش
- ۸۴ صلح جاجان بین بیوکخان و امیر ارشد ۱۳۳۹
- ۸۴ اتحاد حاج علیلو و چلبیانلو علیه حسینکلو

- ۸۵ جنگ سرای
- ۸۶ خان نشین بایراملو (حسینکلو)
- ۸۷ جنگ با طغرل در سال ۴۵۰ هجری
- ۸۷ بولاق خان
- ۸۷ ابراهیمخان
- ۸۷ جنگ دره یورد ۵۵۱ هجری
- ۸۸ کوجت ارسلان و محمد خوارزمشاهی
- ۸۹ اتحاد کوجت ارسلان و سلطان جلال الدین علیه گرجیان
- ۸۹ تقابل خان نشین بایراملو و اطمینانی خوارزمشاهیان
- ۸۹ سفر حسن جلال الدین رستم دوم مائیله به دره یورد
- ۸۹ شورش علیه اباقاخان مغول
- ۹۰ حسین خان و اولجایتو خان
- ۹۰ تقابل بایرام خان و سلطان حسین جلایری
- ۹۰ اختلاف با سلطان احمد
- ۹۱ اتحاد بایرام خان با ساتی بیگ خاتون
- ۹۱ کشته شدن گیخاتو فرمانروای مغول ایران به دست بایراملو
- ۹۱ دستگیری رستم آق قوینلو فرمانروای ایران ۹۰۲ هجری قمری
- ۹۱ تقابل با سلطان یعقوب آق قوینلویا
- ۹۲ زمان صفویان
- ۹۲ بایرام خان و جنگ شرور ۹۰۷ هجری قمری
- ۹۲ تغییر نام خان نشین
- ۹۳ پناه آوردن شاه عباس کبیر
- ۹۳ پناه آوردن شاه طهماسب دوم صفوی به بایراملو
- ۹۳ اشغال دره یورد مرکز خان نشین بایراملو بعد از ۸۵۰ سال

- ۹۴..... رویارویی عبدالله کوپرلی فرمانده عثمانی با بایرام خان
- ۹۴..... جنگ مصطفی پاشا و بایرام خان
- ۹۴..... حمله علی پاشا حاکم تبریز به بایرام خان
- ۹۵..... دیدار بایرام خان و نادرشاه در دیگله
- ۹۵..... مصطفی قلی خان و کریم خان زند
- ۹۵..... جنگ با آقا محمد خان قاجار
- ۹۶..... آقاخان اول و دفاع از کشور
- ۹۶..... شکست مددافه رنوا روسی از آقا خان
- ۹۶..... تقابل دولت مرکزی ز آقا خان اور در سال ۱۲۸۴ هجری
- ۹۷..... تقابل مصطفی خان و محمدشاه قاجار
- ۹۷..... فرخ خان
- ۹۷..... تقابل فرخ خان با دربار مرکزی
- ۹۸..... آقاخان و اوج اختلاف با حکومت مرکزی
- ۹۸..... حمله به خان نشین چلبیانلو
- ۹۸..... سرکوب شورش شیراز توسط آقاخان
- ۹۸..... تقابل خان نشین بایراملو با دولت مشروطه
- ۹۹..... جنگ مشکین شهر
- ۱۰۰..... عهدنامه نواسر ۱۳۲۷ هجری
- ۱۰۰..... سواد تلگراف تجار اهر به انجمن تبریز در رابطه با تعدیات حسینکلو
- ۱۰۱..... قطع ارتباط تبریز با قره داغ توسط آقاخان
- ۱۰۱..... حمله آقاخان حسینکلو به (منطقه ورزقان) ایل حاج علیلو
- ۱۰۱..... کمک خواستن تبریز از تهران در مقابله حسینکلو
- ۱۰۱..... اختلاف خان نشین بایراملو و چلبیانلو
- ۱۰۲..... دستگیری رئیس طایفه محمدخانلو توسط آقاخان

- ۱۰۲..... تلاش های مجلس و دولت مشروطه برای مقابله با خان نشین های قره داغ
- ۱۰۳..... رویارویی قره داغ با دولت مشروطه
- ۱۰۳..... از دسته بندی ها تا جنگ میدانی
- ۱۰۳..... جنگ اول (سراب) عقب نشینی دولتیان
- ۱۰۴..... جنگ دوم (جنگ آلان براغوش)
- ۱۰۴..... جنگ سوم (جنگ مینق) و فرار باقرخان
- ۱۰۴..... جنگ چهارم (جنگ اهر) و زخمی شدن پیرم خان فرمانده دولتیان
- ۱۰۵..... جنگ پنجم
- ۱۰۵..... علت شکست خانشین های قره داغ
- ۱۰۶..... صلح اهر بین آقاخان صاحب نظام و دولت مشروطه
- ۱۰۷..... حمله فیدراف روسی به شاهسونیا در سال ۱۳۰۱ ق و کمک آقاخان
- ۱۰۹..... پناه دادن نوراله خان قوجابیگلو
- ۱۱۰..... حمله حسینکلوها به قلب ایل محمدخانلو
- ۱۱۰..... حمله حسینکلوها به محمدخانلو و فرار هاشم خان به رسیه
- ۱۱۱..... اسداله خان امیرتومان، خان ملی و مذهبی گرا
- ۱۱۱..... جنگ گنده اولین تجربه
- ۱۱۱..... مسلح شدن اسداله خان امیرتومان و ستارخان علیه یکدیگر
- ۱۱۲..... عهدنامه نواسر
- ۱۱۳..... فتح اردبیل در ۲۳ شوال ۱۳۲۷ ه.ق
- ۱۱۳..... حمله به ازومدل مرکز ایل حاج علیلو توسط اسداله خان و کمک خواستن انجمن تبریز از مجلس شورای ملی
- ۱۱۴..... ناتوانی کابینه علاءالسلطنه در مقابل حسینکلو و سقوط آن
- ۱۱۴..... کمک به مسلمانان ارومیه در سال ۱۲۹۷ هجری
- ۱۱۴..... مخالفت اسداله خان با وثوق الدوله رئیس الوزرای کشور در سال ۱۹۱۹ م.
- ۱۱۵..... جنگ جهانی اول و موضع اسداله خان حسینکلو

- ۱۱۶..... رویارویی اسداله خان و ژنرال قیدراف
- ۱۱۶..... روی کار آمدن مصطفی خان برادر امیرتومان
- ۱۱۶..... اخراج عثمانی ها از منطقه توسط عشایران
- ۱۱۷..... گرفتن غرامت از مصطفی خان توسط سرلشگر امیر فضل
- ۱۱۷..... تلگراف عین الدوله صدراعظم ایران به مصطفی خان
- ۱۱۷..... ممنوعیت فعالیت کمونیستی در حوزه ایل حسینکلو
- ۱۱۸..... کمک مصطفی خان به مسلمانان ارومیه
- ۱۱۸..... دیدار مصطفی خان و آخرین حاکم قاجاری با وی
- ۱۱۸..... رضاخان داماد حسینکلو (پیرا) و
- ۱۲۰..... دیدار امیر لشکر عبدالله خان طهرانی با مصطفی خان در مشکین شهر ۱۳۰۲ش
- ۱۲۰..... و سیاست خلع سلاح عشایر
- ۱۲۱..... اتحاد ایل حاج علیلو و چلبیانلویا بر علیه حسینکلو
- ۱۲۲..... دیدار رضاخان با مصطفی خان در اهر سال ۱۲۰۳ش
- ۱۲۲..... متحدالشکل کردن و مقاومت عشایر
- ۱۲۲..... درگیری با دولت پهلوی
- ۱۲۳..... درگیری مسلحانه با دولت پهلوی در محال هوراند
- ۱۲۳..... سفر دوم رضاخان به اهر و ملاقات با مصطفی خان در سال ۱۳۱۵ش
- ۱۲۴..... طرح اسکان عشایر و درگیری تیره قهرمانی با مأمورین اجرای طرح در بهمن سال ۱۳۱۵ش
- ۱۲۵..... حکایت کشف حجاب و مقاومت سخت منطقه
- ۱۲۶..... جنگ جهانی دوم و واقعه سوم شهریور ۱۳۲۰ش
- ۱۲۷..... کشته شدن چندین سالدات روس بدست حسینکلو
- ۱۲۸..... حمله نیروهای مهاباد نشدنی حسینکلو به دهستان پیغان محمدخانلو
- ۱۲۸..... حمله حسینکلوها در سال ۱۳۲۴ش به محمدخانلو
- ۱۲۸..... دیدار آخوندف مسئول حزب توده اهر با مصطفی خان

- دفاع از استقلال ایران ۱۲۸
- پیدایش فرقه دموکرات آذربایجان (۱۳۲۵-۱۳۲۴ش) و عکس العمل مصطفی خان ۱۲۹
- سیاست شوروی در سال ۱۳۲۴ ش ۱۲۹
- دفاع ایلات از استقلال ایران ۱۳۰
- به آتش کشیدن دفاتر فرقه در ارشق و اردبیل ۱۳۰
- دیدار حسن ارفع رئیس ستاد کل ارتش ایران با لباس مبدل با مصطفی خان ۱۳۰
- جهاد مسلحانه بر علیه فرقه توسط آیت الله العظمی سید یونس نجفی ارشقی ۱۳۱
- پناهنده شدن امیر علاء خان عیسی لو رهبر مخالفان فرقه به مصطفی خان ۱۳۱
- سقوط مشکین شهر ۱۳۲
- حمله به روستای گوده کهریز: امیر اسلان بیگ ۱۳۳
- باز پس گرفتن مشکین شهر، انگوت، رضی توبه: امیر اسلان و مصطفی خان در آذر ماه ۱۳۲۵ش ۱۳۳
- آمدن محمدرضا شاه به خانه مصطفی خان در سال ۱۳۲۵ش ۱۳۴
- دیدار امیر لشکر شمال غرب و حسن ارفع رئیس ستاد ارتش کشور با مصطفی خان ۱۳۴
- پناهنده شدن آقامیر حمداله خان ربطی به مصطفی خان حسینکلو در سال ۱۳۲۴ ش ۱۳۵
- حسین آقاخان آخرین خان نشین قدرتمند قره داغ ۱۳۵
- نصب مجسمه شاه در کلیبر و رژه رفتن سواران حسینکلو در مقابل رزم آرا ۱۳۵
- آمدن محمدرضا شاه به نزد حسین آقاخان حسینکلو ۱۳۶
- آمدن رئیس ساواک تبریز به چادر حسین آقاخان ۱۳۶
- مجانی شدن سینماهای تبریز ۱۳۶
- آمدن شاه به چادر حسین آقاخان ۱۳۷
- روی کار آمدن حاج بداله خان ۱۳۷
- حاج بداله خان و رفاه عمومی منطقه ۱۳۸
- انقلاب اسلامی و خان نشین حسینکلو ۱۳۹
- پیام حضرت امام خمینی (ره) به عشایران منطقه در مورخه ۵۸/۰۶/۲۸ ۱۳۹

- ۱۴۰..... جنگ تحمیلی ۱۳۵۹ ش و خان نشین شهید پرور حسینکلو.....
- ۱۴۱..... آمدن حضرت امام خامنه ای رهبر شیعیان جهان به دامنه های سبلان در سال ۱۳۷۹ ش.....
- ۱۴۵..... **امیران بایراملو**.....
- ۱۴۸..... **خان نشین حسن بگلو**.....
- ۱۴۸..... تقی خان علیه محمد شاه.....
- ۱۴۹..... میر مصطفی خان.....
- ۱۴۹..... جنگ حسن آباد.....
- ۱۴۹..... جنگ دیشدریگ.....
- ۱۵۰..... یورش سوم.....
- ۱۵۰..... سید صمد خان.....
- ۱۵۰..... سقوط هواپیمای نظامی روسیه و قتلده باشی نیرو های حسن بیگلو ۱۳۲۰ ش.....
- ۱۵۱..... درخواست خلع سلاح ایل حسن بگلو در سال ۱۳۲۱ ش.....
- ۱۵۱..... ملاقات با کنسول شوروی ۱۳۲۴ ش.....
- ۱۵۱..... شورای جنگی در نوجه ده آذر ۱۳۲۴ ش.....
- ۱۵۲..... مقاومت در برابر شوروی و فرقه دموکرات.....
- ۱۵۲..... آتش در حسن آباد.....
- ۱۵۳..... جنگ شیخ حسنلو و شکست شوروی.....
- ۱۵۳..... **ایل محمد خانلو**.....
- ۱۵۴..... خان نشین محمد خانلو.....
- ۱۵۵..... هاشم خان.....
- ۱۵۵..... اختلاف با عین الدوله و محمد علی میرزا.....
- ۱۵۶..... رویارویی دارالسلطنه تبریز و کلیمبر.....
- ۱۵۶..... شورای جنگی بابا باغی علیه کلیمبر.....
- ۱۵۶..... جنگ آدا بین روسیه و محمد خانلو.....

- ۱۵۷ شکایت روسیه به دربار تهران
- ۱۵۷ احضار علی مراد خان توسط مظفر الدین شاه
- ۱۵۸ جنگ آغ اوغلان و شکست حکومت مرکزی
- ۱۵۹ شجاع الممالک
- ۱۶۰ جنگ اول (کاشان)
- ۱۶۰ جنگ دوم (بخفروزان)
- ۱۶۰ جنگ سوم (جنگ زار)
- ۱۶۰ جنگ چهارم (نهمه دو)
- ۱۶۱ جنگ پنجم (وینه)
- ۱۶۱ جنگ ششم (تازه کند)
- ۱۶۱ جنگ هفتم (مرز رود)
- ۱۶۱ خلع سلاح سواران امیر ارشد توسط بیوک خان لیلیا و
- ۱۶۱ جنگ هشتم (کلیر)
- ۱۶۲ صمصام خان
- ۱۶۲ عبدالله خان
- ۱۶۳ جنگ هاراکل و شکست روس ها
- ۱۶۴ ملاقات عبدالله خان و تیمور قلی یف رئیس جمهور آذربایجان در روستای حسنای
- ۱۶۴ عهدنامه حسن لو
- ۱۶۵ ملاقات تیمور قلی یف رئیس جمهور آذربایجان و عبدالله خان در روستای هادروت
- ۱۶۵ اهداء لقب امیرالامرا به عبدالله خان
- ۱۶۵ دیدار عبدالله خان با ظفر الدوله امیر لشکر شمال غرب کشور
- ۱۶۵ منصوب شدن دوباره عبدالله خان به ایل بیگی توسط ظفر الدوله
- ۱۶۶ حمله روس ها به قره داغ در پاییز ۱۳۰۹ ش
- ۱۶۶ جنگ آینالو پاییز ۱۳۰۹ شمسی

- ۱۶۶ جنگ جهانی دوم
- ۱۶۷ شهادت اسماعیل نواسری
- ۱۶۷ نجات فرماندهان و قوای دولتی توسط عبدالله خان
- ۱۶۸ جنگ مرز رود ۱۳۲۰
- ۱۶۸ وعده روس ها به عبدالله خان
- ۱۶۸ درخواست فرمانده قشون روس در تبریز مبنی بر خلع سلاح ایل محمد خانلو
- ۱۶۹ جنگ قاقالو و شکست روس ها ۱۳۲۲ ش
- ۱۶۹ اخراج عوامل دولت پیشه وری از منطقه دیزمار
- ۱۶۹ دیدار حسن ارفع رئیس دادستان تبریز با عبدالله خان
- ۱۷۰ به آتش کسیدن دفتر حرب و ده آذر ۱۳۲۴ ش
- ۱۷۰ رد ملاقات با اسمینو نیکلا کنسول شوروی در تبریز
- ۱۷۰ رد و وعید کنسول شوروی
- ۱۷۱ عهدنامه نوجه ده
- ۱۷۱ سقوط جنگنده شوروی در کلیبر
- ۱۷۲ شکست دولت پیشه وری و روسیه
- ۱۷۲ مقاومت جانانه عبدالله خان در مقابل ارتش سرخ شوروی
- ۱۷۳ یورش بزرگ تاریخی به قره داغ
- ۱۷۴ جنگ هومان ۱۴ دی ۱۳۲۴ ش (زور آزمایی مسکو و تبریز با حیدر کانلو)
- ۱۷۵ جنگ خمارلو
- ۱۷۶ خانهای قوم رس
- ۱۷۶ خانهای کادوس
- ۱۷۶ ا خانهای لاریجاشاهان
- ۱۷۶ خانهای ملوک اهر
- ۱۷۶ خانهای چوپانیان

۱۷۷	 خانهای قراچه داغ
۱۷۷	 خانهای چلبیانلو
۱۷۷	 خانهای حسنگلو
۱۷۷	 خانهای محمد خانلو
۱۷۸	 منابع

www.ketab.ir

مقدمه

قره داغ در یک گستره وسیع جغرافیایی از ولایات تاریخمند و راهبردی آذربایجان و ایران بشمار می‌رود. در دوره آغازین پیدایش تمدن‌های بشری، اولین هسته‌های جوامع بشری در این منطقه (کناره ارس و قره سو) نیز شکل گرفته است بررسی هویت نژادی اقوام بومی این منطقه که از آنها نژاد آسیایی، قفقازی و خزری یاد می‌شود. افق‌های روشنی را در ارتباط با اقوام مستقر در جلگه‌ها و کوهستان‌های قره داغ باستان در برابر چشمان پژوهشگران می‌گشاید. دقت و توجه در داسان اصحاب‌رس و قرار دادن این قوم تاریخی در مسیر بحث‌های علمی و پژوهشی تاریخی ما را با تمدن دیرینه این سرزمین بیشتر آشنا می‌سازد.

در دوره تاریخی و ماجرتهای اقوام به فلات ایران جاذبه‌های طبیعی و سکونت‌گاه‌های انسانی مناسب آن، عامل تعیین‌کننده در پذیرش و اسکان اقوام مختلف در دامنه سرسبز منطقه قره داغ بوده است. استقرار قبیله و قسریسانی مذاهب در جلگه‌ها و کوه‌های منطقه مذکور و نقش اساسی آنان در تشکیل اولین دولت در فلات ایران و دفاع از استمرار و تداوم آن دولت‌ها در برابر تهاجمات سیاسی، نظامی و فرهنگی بیگانگان از نکات ارزشمند و تاریخی سرزمین و مردم قره داغ در ادوار تاریخی ایران است. به گفته تواریخ در قره داغ قبل از اسلام حکومت‌های کوچک وجود داشته که همیشه استقلال خود را حفظ می‌نمودند. در دوره نخستین اسلامی نیز نوع تعارض مردم منطقه مذکور با اولین حملات سپاهیان اعراب و برخوردهای معارضانة آنها با تعدی و ستیزی بوامان دستگاه خلافت اموی؛ عباسیان و استقرار حکومت بومی از نکات در خور تأمل است که اهمیت سیاسی و نظامی این دیار را در پژوهش‌های تاریخی ممتاز می‌نماید.

نقش منطقه قره داغ از زمان تهاجمات دولت آشور قابل محسوس بوده ولی از قرن پنجم قمری به بعد بیشتر و شکوفاتر شده و رؤسای طوایف و عشایر قراجه‌داغ از جمله بایراملوها در تحولات منطقه‌ای و فرمانطقه‌ای اعمال قدرت می‌نمودند و در تشکیل دولت قره‌قوینلو و آق‌قوینلو نقش اساسی داشتند و در قرن دهم اولین منطقه‌ای بودند که شاه اسماعیل صفوی

را یاری رساندند و حکومت صفویه را با تکیه بر آرمان‌های نیرومند مذهب تشیع بنیان نهادند. ایفای این نقش از افتخارات تاریخ زرین مردم قره داغ است. در دوره صفویه جنگجویان غیرتمند قره داغ با ابراز رشادت و دلآوری در صحنه‌های مختلف و میادین جنگ با بیگانگان بخصوص روس و عثمانی حماسه‌ها آفریدند.

جنگ‌های مردانه عشایران در جنگ چالدران و مقاومت‌های آنان در برابر حملات عثمانیان و روس‌ها در آستانه سقوط دولت صفویه موضوع‌هایی بسیار مناسب برای اهل قلم محسوب می‌شود. در زمان اشغال حاکمیت صفویان اصفهان پایتخت کشور توسط افغان‌ها اشغال شد تبریز مرکز آذربایجان، اردبیل و نخجوان اشغال شد. قره داغ با حماسه‌ای مانند قانلی‌گون در برابر ارتش‌های قدرتمند روس و عثمانی پایداری نموده و مانع دست اندازی دول بیگانه به قره داغ شدند.

در دوره افشاریه و زندیه نیز حضور مهم جنگجویان قره داغ از جمله قبایل بایراملو قراچورلوها در آزادسازی ایران اسلامی از اشغال امپراطوری روس و عثمانی بسیار با اهمیت بوده است. نقش مردان و زنان قدرتمند قره داغ در دوره فاجعه از شفافیت بیشتری برخوردار است. حماسه‌هایی که طوایف شش گانه قره داغ در جنبه‌های گوناگون با ایران آفریدند از خاطرات به یادماندنی ایران است. ادامه ضد روسی تا اوایل حکومت پهلوی از نکات ارزشمند تاریخ ایران بشمار می‌رود.

ایفای نقش مسئولانه و موافقت اولیه منطقه قره داغ با نهضت ملی و مخالفت با حکام نالایق و نفوذ ارامنه؛ گرجی‌ها و سوسیال دموکرات‌ها که دستشان به خون مردم و ائمه جماعت و سادات آغشته بود رمزی است که در بررسی نقش سیاسی و اجتماعی منطقه مذکور در حوادث آذربایجان و ایران با دقت مورد مطالعه قرارگیرد در دوره رضاخان نیز به شدت با برنامه‌های شوم وی مقاومت شد و در دوره فرقه دموکرات نیز که تبریز، ارومیه، زنجان و اردبیل تسلیم شده بودند مردم قره داغ با رهبری امیراصلان خان عیسی‌لو، مصطفی‌خان حسینکلو، میر صمدخان و بخصوص عبدالله‌خان محمد خانلو با قدرتمندترین نیروی نظامی وقت جهان

درگیر شده اهداف شوم آنها را نقش بر آب کردند با وجود اهمیت راهبردی این سرزمین در تاریخ باستان و بعد از اسلام ایالت آذربایجان و کشور ایران با جایگاه تمدنی و رسالت و نقش سازنده مردم این خطه تاریخمند در متون تاریخی آذربایجان به روشنی ترسیم و مشخص نشده است. مجموعه‌ای که در پیش رو دارید با درک اهمیت تاریخی، سیاسی، نظامی مردم خان نشین‌های مستقل قره داغ از باستان تا اوایل انقلاب اسلامی به رشته تحریر در آمده است.

فرزین قهرمانی فرد

۱۳۹۶/۱۲/۲۱